

ÚSTAVA ITALSKÉ REPUBLIKY

22. PROSINCE 1947

Prozatímní hlava státu přihlížejíc k usnesení ústavodárného shromáždění, jež ve schůzi ze dne 22. 12. 1947 schválilo ústavu Italské republiky, přihlížejíc k XVIII. závěrečnému ustanovení ústavy, vyhláší ústavu Italské republiky v tomto znění:

Základní zásady

ČLÁNEK 1.

Itálie je demokratická republika založená na práci.

Svrchovanost náleží lidu, který ji vykonává ve formách a mezích ústavy.

ČLÁNEK 2.

Republika uznává a zaručuje neporušitelná lidská práva, a to jednotlivci i společenským útvarům, v nichž se rozvíjí jeho osobnost, a vyžaduje plnění nepopíratelných povinností politické, hospodářské a sociální solidarity.

ČLÁNEK 3.

Všichni občané mají stejnou sociální důstojnost a jsou si před zákonem rovni bez rozdílu pohlaví, rasy, jazyka, náboženství, politického přesvědčení a podmínek osobních a sociálních.

Úkolem republiky je odstraňovat překážky rázu hospodářského a sociálního, jež omezují ve skutečnosti svobodu a rovnost občanů, brání plnému rozvoji lidské osobnosti a skutečné účasti všech pracujících na politické, hospodářské a sociální organizaci země.

ČLÁNEK 4.

Republika uznává právo všech občanů na práci a pečuje o podmínky, jež činí toto právo skutečným.

Každý občan je povinen podle svých možností a vlastní volby vyvíjet činnost nebo vykonávat funkci, jež přispívá k hmotnému nebo duchovnímu pokroku společnosti.

ČLÁNEK 5.

Jednotná a nedílná republika uznává a podporuje místní samosprávu: v podnicích závislých na státu provádí širokou správní decentralizaci; přizpůsobuje zásady a metody svého zákonodárství požadavkům autonomie a decentralizace.

ČLÁNEK 6.

Republika chrání zvláštními předpisy jazykové menšiny.

ČLÁNEK 7.

Ve svých sférách jsou stát i katolická církev nezávislé a svrchované. Jejich poměr je upraven lateránskými smlouvami. Změny těchto smluv přijaté oběma stranami nevyžadují postupu předepsaného pro změnu ústavy.

ČLÁNEK 8.

Všechna náboženská vyznání jsou před zákonem stejně svobodná. Nekatolická náboženská vyznání mají právo organizovat se podle vlastních statutů, pokud nejsou v rozporu s italským právním řádem.

Jejich poměr ke státu je upraven zákony na podkladě dohody s příslušnými zástupci.

ČLÁNEK 9.

Republika podporuje rozvoj kultury a vědecké i technické bádání.

Chrání ráz krajiny a historické i umělecké vlastnictví národa.

ČLÁNEK 10.

Italský právní řád se přizpůsobuje pravidlům mezinárodního práva obecně uznaným.

Právní postavení cizinců je upraveno zákonem ve shodě s mezinárodními předpisy a úmluvami.

Cizinec, jemuž je v jeho vlasti bráněno ve skutečném vykonávání demokratických svobod zaručených italskou ústavou, má právo azylu na území republiky, a to za podmínek stanovených zákonem.

Vydávat cizince pro politické zločiny není dovoleno.

ČLÁNEK 11.

Itálie se zřiká války jako nástroje ohrožení svobody druhých národů a jako prostředku řešení mezinárodních sporů; za předpokladu rovnosti s ostatními státy souhlasí s omezením svrchovanosti potřebnými k vybudování řádu, jenž by zajistil mír a spravedlnost mezi národy; podporuje a dává podnět k mezinárodním orgánům s takovými úkoly.

ČLÁNEK 12.

Vlajka republiky italské je trikolora zeleno-bílo-červená ve třech pruzích o stejných rozměrech.

ČÁST I.

PRÁVA A POVINNOSTI OBČANŮ

TITUL I
VZTAHY OBČANSKÉ.

ČLÁNEK 13.

Osobní svoboda je neporušitelná.

Není povolena žádná forma zadržení, dozoru nebo osobní prohlídky ani jiné omezení osobní svobody, jen když by se to stalo odůvodněným aktem soudního úřadu a jen v případech a způsobem zákonem stanoveným.

Výjimečně v nutných a naléhavých případech, vypočtených taxativně v zákoně, může orgán veřejné bezpečnosti učinit zatímní opatření, jež musí být do 48 hodin oznámena soudu; neschválí-li je soud do dalších 48 hodin, považují se tato opatření za zrušená a pozbývají účinnosti.

Jakékoli fyzické nebo mravní násilí na osobách, jakkoli podrobených omezením svobody, je trestné.

Zákon stanoví nejdelší dobu trvání preventivního uvěznění.

ČLÁNEK 14.

Obydlí je neporušitelné.

Nesmí se tam provádět dozor, prohlídky ani zabavení, jen v případech a způsobem zákonem stanoveným a při zachování záruk, předepsaných pro ochranu osobní svobody.

Prohlídky a dozor z důvodů zdravotních a veřejného pořádku nebo z důvodů hospodářských a daňových jsou upraveny zvláštními zákony.

ČLÁNEK 15.

Svoboda a tajemství listovní a všech jiných forem sdělení jsou neporušitelné. Mohou být omezeny jen odůvodněným aktem soudu za záruk stanovených zákonem.

ČLÁNEK 16.

Každý občan se může pohybovat a volně zdržovat ve kterékoli části státního území, a to s výhradou omezení, jež stanoví zákon všeobecným způsobem z důvodů zdravotních nebo bezpečnostních. Žádné omezení nemůže být určeno důvody politickými.

Každý občan má volnost, s výhradou zákonných povinností, odejít z území republiky a opět se tam vrátit.

ČLÁNEK 17.

Občané mají právo klidně a beze zbraní se shromažďovat.

Pro shromáždění, a to i na místech přístupných veřejnosti, se nevyžaduje ohlášení předem.

U shromáždění na veřejných místech musí být učiněno předem oznámení úřadům, jež je mohou zakázat pouze z dokázaných důvodů bezpečnosti nebo veřejného klidu.

ČLÁNEK 18.

Občané mají právo volně se bez povolení sdružovat za účely, které nejsou zakázány jednotlivcům trestním zákonem.

Zakázána jsou tajná sdružení a sdružení, jež sledují i nepřímou politické cíle prostřednictvím organizací vojenského rázu.

ČLÁNEK 19.

Všichni mají právo volně vyznávat svou náboženskou víru v jakékoli formě, individuálně nebo ve sdružení, hlásat ji a vykonávat její kult soukromě nebo veřejně, pokud nejde o obřady odporující dobrým mravům.

ČLÁNEK 20.

Církevní ráz a náboženský nebo kultový účel sdružení nebo instituce nemohou být důvodem zvláštního zákonného omezení ani zvláštního daňového zatížení pro jejich zřízení, právní způsobilost a všechny formy činnosti.

ČLÁNEK 21.

Všichni mají právo volně hlásat své myšlenky slovem, písmem i každým jiným způsobem rozšiřování.

Tisk nemůže být podroben povolování ani cenzuře.

Zabavení může být provedeno jen odůvodněným aktem soudu; jde-li o trestný čin, kde to zákon o tisku výslovně dovoluje nebo jde-li o porušení předpisů téhož zákona o uvedení odpovědných osob.

V takových případech, kde jde o naprostou naléhavost a včasný zákrok soudu není možný, mohou zabavení periodického tisku provést úředníci soudní policie, kteří to musí ihned, nejpozději pak do 24 hodin, oznámit soudu. Jestliže soud do dalších 24 hodin neschválí toto zabavení, považuje se za zrušené a pozbývá účinnosti.

Zákon může předpisem obecného rázu stanovit, aby byly uvedeny ve známost prostředky financování periodického tisku.

Tiskové publikace, představení a všechny ostatní projevy, odporující dobrým mravům, jsou zakázány. Zákon stanoví vhodná opatření, aby se předešlo porušení tohoto zákona nebo aby taková opatření byla potlačena.

ČLÁNEK 22.

Z důvodů politických nesmí být nikdo zbaven svéprávnosti, občanství ani jména.

ČLÁNEK 23.

Osobní nebo majetkové povinnosti mohou být ukládány jen na základě zákona.

ČLÁNEK 24.

Všichni mohou vystupovat před soudem na ochranu svých práv a zákonných zájmů.

Obhajoba je neporušitelným právem v každém stavu a stupni řízení.

Nemajetným jsou zvláštními zařízeními zajištěny prostředky k jednání a obhajobě před každým soudem.

Zákon stanoví podmínky i způsob nápravy soudních omylů.

ČLÁNEK 25.

Nikdo nemůže být odňat svému zákonnému soudci.

Nikdo nemůže být trestán, leč na základě zákona, který nabyl účinnosti před spácháním činu.

Nikdo nemůže být podroben bezpečnostním opatřením, jen v případech zákonem stanovených.

ČLÁNEK 26.

K vydání občana může být dán souhlas jen tehdy, je-li to výslovně stanoveno mezinárodními úmluvami.

V žádném případě nemůže být vydání dovoleno pro zločiny politické.

ČLÁNEK 27.

Trestní odpovědnost je osobní.

Obviněný je považován za viníka teprve tehdy, byl-li právoplatně odsouzen.

Trest nesmí předepisovat zacházení, jež by odporovalo lidskosti a musí směřovat k převýchově odsouzeného.

Trest smrti je dovolen jen v případech stanovených vojenskými zákony válečnými.

ČLÁNEK 28.

Funkcionáři a zaměstnanci státu a veřejných zařízení jsou podle trestních, občanských a správních zákonů přímo odpovědní za činy porušující právo. V takových případech se civilní odpovědnost rozšiřuje na stát a veřejná zařízení.

TITUL II

VZTAHY ETICKO-SOCIÁLNÍ.

ČLÁNEK 29.

Republika uznává práva rodiny, neboť přirozený společenský řád je založen na manželství.

Manželství spočívá na mravní a právní rovnosti manželů, a to v rámci zákona o jednotě rodiny.

ČLÁNEK 30.

Povinností a právem rodičů je vydržovat, učit a vychovávat děti, a to i ty, jež se narodily mimo manželství.

Jsou-li rodiče nezpůsobilí, stanoví zákon, komu tyto povinnosti příslušejí.

Zákon zajišťuje dětem narozeným mimo manželství veškerou právní a sociální ochranu, slučitelnou s právy členů zákonné rodiny.

Zákon stanoví předpisy a meze zjišťování otcovství.

ČLÁNEK 31.

Republika usnadňuje hospodářskými opatřeními i jinou péčí zakládání rodiny a splnění jejich úkolů, a to se zvláštním zřetelem na početné rodiny.

Republika chrání mateřství, děti a mládež tím, že podporuje zařízení k těmto účelům.

ČLÁNEK 32.

Republika chrání zdraví jakožto základní právo individua i zájem celku a zaručuje chudým léčení zdarma.

Nikdo nemůže být nucen k určitým léčebným zákrokům, leč předpisem zákona. Zákon nemůže v žádném případě porušovat meze dané úctou k lidské osobnosti.

ČLÁNEK 33.

Umění a věda jsou svobodné, svobodné je i jejich vyučování.

Republika vydává všeobecné předpisy o vyučování a zřizuje státní školy všech stupňů a druhů.

Svazky a soukromníci mají právo zřizovat školy a výchovné ústavy, a to bez závazku pro stát.

Zákon určuje práva a závazky nestátních škol, jež žádají za zrovnoprávnění, musí jim zajistit plnou svobodu a jejich žákům stejné zacházení ve škole, jaké mají žáci státních škol. Pro připuštění k různým stupňům a druhům škol, k jejich ukončení nebo pro připuštění k výkonu povolání je předepsána státní zkouška.

Ústavy vyšší kultury, university a akademie mají právo dávat si v mezích stanovených státními zákony autonomní předpisy.

ČLÁNEK 34.

Škola je otevřena všem.

Nižší vyučování, rozvržené na nejméně osm roků, je povinné a zdarma.

Schopní a zasloužilí, i když nemají prostředků, mají právo dosáhnout vyšších stupňů vyučování.

Republika provádí toto právo studijními podporami, podporami rodinám a jinými opatřeními na základě konkursu.

TITUL III
VZTAHY HOSPODÁŘSKÉ.

ČLÁNEK 35.

Republika chrání práci ve všech jejích formách a způsobech.

Republika pečuje o vzdělání a odbornou výchovu pracujících.

Dává podnět a podporuje mezinárodní dohody a organizace, založené k upevnění a úpravě pracovních práv.

Republika uznává právo vystěhovat se do ciziny, s výhradou závazků stanovených zákonem v obecném zájmu; chrání italskou práci v cizině.

ČLÁNEK 36.

Pracující má právo na odměnu, úměrnou množství a jakosti jeho práce a dostávající v každém případě k tomu, aby jemu a jeho rodině zajistila svobodu a důstojný život.

Nejdelší trvání pracovního dne je stanoveno zákonem.

Pracující má právo na pracovní klid jeden den v týdnu a placenou dovolenou, jichž se nemůže zřeknout.

ČLÁNEK 37.

Pracující žena má též práva a při stejné práci tutéž odměnu, jaká náleží mužům. Pracovní podmínky musí přihlížet k plnění hlavní funkce ženy v rodině a zajišťovat matce a dítěti zvláštní přiměřenou ochranu.

Zákon stanoví nejnižší věkovou hranici námezdní práce.

Republika chrání práci nezletilých zvláštními předpisy a zajišťuje jim při stejné práci právo na stejnou odměnu.

ČLÁNEK 38.

Každý občan k práci nezpůsobilý, který nemá prostředky k živobytí, má právo na vydržování a sociální pomoc.

Pracující mají právo, aby jim byly opatřeny a zajištěny prostředky k živobytí v případě úrazů, nemoci, invalidity, stáří a nedobrovolné nezaměstnanosti.

Nezpůsobilí a mladiství mají právo na výchovu a výcvik k povolání.

O úkoly dané tímto článkem pečují orgány a ústavy vydržované státem. Soukromá péče je svobodná.

ČLÁNEK 39.

Odborové sdružování je svobodné.

Odborovým organizacím nemůže být uložen jiný závazek, jen registrace u místních nebo ústředních úřadů podle předpisů zákona.

Podmínkou registrace je, aby stanovy odporových organizací určovaly vnitřní řád na demokratické základně.

Registrované odborové organizace jsou právnické osoby. Odborové organizace, zastoupené jednotně v poměru k počtu svých zapsaných členů, mohou uzavírat kolektivní pracovní smlouvy se závazností pro všechny příslušníky kategorií, na něž se smlouva vztahuje.

ČLÁNEK 40.

Právo na stávkou se vykonává v rámci zákonů, jež je upravují.

ČLÁNEK 41.

Soukromá hospodářská iniciativa je svobodná.

Nesmí se rozvíjet v rozporu s obecným prospěchem ani tak, aby byla způsobena škoda bezpečnosti, svobodě a lidské důstojnosti.

Zákon stanoví program a kontrolu způsobilou k tomu, aby veřejná i soukromá hospodářská činnost mohla být zaměřena a koordinována s účely sociálními.

ČLÁNEK 42.

Vlastnictví je veřejné nebo soukromé. Hospodářské statky náleží státu, zařízením nebo soukromníkům.

Soukromé vlastnictví se uznává a zaručuje zákonem, který stanoví způsoby jeho nabytí, výkonu a meze za tím účelem, aby byla zajištěna sociální funkce vlastnictví a aby bylo učiněno přístupným všem.

V případech stanovených zákonem může být soukromé vlastnictví z důvodů veřejného zájmu za náhradu vyvlastněno.

Zákon stanoví zásady a meze dědictví ze zákona a ze závěti a práva státu k dědictví.

ČLÁNEK 43.

K účelům všeobecně užitečným může zákon originálně vyhradit nebo vyvlastněním za náhradu přenést na stát, veřejná zařízení nebo na sdružení pracujících nebo užívajících určité podniky nebo kategorie podniků, které mají vztah k hlavním veřejným službám nebo ke zdrojům energie nebo mají monopolní povahu a mají charakter významného obecného zájmu.

ČLÁNEK 44.

Aby bylo dosaženo racionálního využití půdy a byly zavedeny spravedlivé sociální poměry, ukládá zákon soukromému pozemkovému vlastnictví závazky a omezení, určuje podle oblastí a zemědělských krajů meze jeho rozsahu, podporuje a zlepšuje vynosnost půdy, přeměnu latifundií a obnovu produkčních jednotek; pomáhá malému a střednímu vlastnictví.

Zákon činí opatření ve prospěch horských oblastí.

ČLÁNEK 45.

Republika uznává sociální funkci družstev s charakterem vzájemnosti a bez účelu soukromé spekulace. Zákon podporuje jejich vzrůst nejuvhodnějšími prostředky a zajišťuje jim vhodnou kontrolou charakter a účelnost.

Zákon pečuje o ochranu a rozvoj řemesel.

ČLÁNEK 46.

Za účelem hospodářského a sociálního povznesení práce a v souladu s požadavky výroby uznává republika právo pracujících spolupracovat při vedení podniků způsobem a v mezích stanovených zákonem.

ČLÁNEK 47.

Republika povzbuzuje a chrání spořivost ve všech jejích formách; usměrňuje, koordinuje a kontroluje poskytování úvěru.

Podporuje vkládání lidových úspor do majetku domovního, do přímého majetku zemědělského a do přímého i nepřímého akciového i nepřímého akciového investování ve velkých produktivních komplexech země.

TITUL IV
VZTAHY POLITICKÉ.

ČLÁNEK 48.

Voliči jsou všichni občané, muži i ženy, kteří dosáhli zletilosti.

Hlasování je osobní a rovné, svobodné a tajné. Jeho výkon je občanskou povinností.

Hlasovací právo může být omezeno jen občanskou nezpůsobilostí nebo důsledky právoplatného trestního rozsudku nebo v případech morální nehodnosti stanovených zákonem.

ČLÁNEK 49.

Všichni občané mají právo organizovat se svobodně ve stranách, aby demokratickou metodou soutěžili za účelem určení národní politiky.

ČLÁNEK 50.

Všichni občané mohou předkládat sněmovnám petice se žádostí o legislativní opatření nebo aby vyložili obecné nezbytnosti.

ČLÁNEK 51.

Všichni občané obojího pohlaví mohou za podmínek rovnosti a za předpokladů stanovených zákonem nabyvat veřejných úřadů a volených funkcí.

Pro nabytí veřejných úřadů a volených funkcí může zákon postavit občanům na roveň Italy, kteří nejsou příslušníky republiky.

Kdo je povolán k veřejným voleným funkcím, má právo disponovat časem potřebným k jejich plnění a podržet při tom své pracovní místo.

ČLÁNEK 52.

Obrana vlasti je posvátnou povinností občanskou.

Vojenská služba je povinná v mezích a způsobem stanoveným zákonem. Výkon této služby není na újmu pracovnímu postavení občana ani výkonu politických práv.

Vojenské zřízení se přizpůsobuje demokratickému duchu republiky.

ČLÁNEK 53.

Všichni jsou povinni přispívat na veřejné vydání podle své daňové způsobilosti. Daňový systém je vybudován podle zásady progresivnosti.

ČLÁNEK 54.

Všichni občané jsou povinni být věrni republice a zachovávat její ústavu a zákony.

Občané, jimž jsou svěřeny veřejné funkce, jsou povinni plnit je ukázněně a čestně a vykonat přísahu v případech stanovených zákonem.

ČÁST II.

STÁTNÍ ZŘÍZENÍ REPUBLIKY

TITUL I
PARLAMENT.ODDÍL I.
Sněmovny

ČLÁNEK 55.

Parlament se skládá z poslancecké sněmovny a senátu republiky.

Parlament se schází ve společné schůzi členů obou sněmoven jen v případech stanovených ústavou.

ČLÁNEK 56.

Poslanecká sněmovna je volena všeobecným a přímým hlasováním.

Počet poslanců je stanoven na 630.

Poslanci mohou být zvoleni všichni voliči, kteří ke dni voleb dosáhli věku dvacetipěti let.

K rozdělení míst mezi obvody se dělí počet obyvatel republiky podle posledního všeobecného sčítání obyvatel 630; místa jsou přidělována úměrně počtu obyvatel každého obvodu podle zásady úplných podílů a nejvyšších zbytků.

ČLÁNEK 57.

Senát republiky je volen podle oblastí.

Počet volených senátorů je 315.

Žádná oblast nemá méně než sedm senátorů. Molise má dva, Údolí Aosty jednoho.

Při provádění ustanovení předchozího odstavce se řídí rozdělení míst mezi oblasti poměrem počtu obyvatel oblastí na základě posledního všeobecného sčítání a zásadou plných podílů a nejvyšších zbytků.

ČLÁNEK 58.

Senátoři jsou voleni všeobecným a přímým hlasováním voličů, kteří dosáhli 25 let věku.

Za senátory jsou volitelní voliči, kteří dovršili 40 roku.

ČLÁNEK 59.

Doživotně je ex lege senátorem s výhradou resignace ten, kdo byl prezidentem republiky.

Prezident republiky může jmenovat doživotními senátory pět občanů, kteří proslavili vlast nejvyššími zásluhami na poli sociálním, vědeckém, uměleckém a literárním.

ČLÁNEK 60.

Poslanecká sněmovna a senát republiky jsou voleny na pět roků.

Trvání každé z obou sněmoven může být prodlouženo jen zákonem a pouze za války.

ČLÁNEK 61.

Volby do nových sněmoven se konají do 70 dnů po ukončení období předcházejících sněmoven. První schůze se koná nejpozději dvacátého dne po volbách.

Dokud se nesejdou nové sněmovny, prodlužuje se pravomoc předcházejících sněmoven.

ČLÁNEK 62.

Sněmovny se scházejí bez svolání prvního všedního dne v únoru a říjnu.

Každá sněmovna může být svolána mimořádně z podnětu svého předsedy nebo presidenta republiky nebo třetiny svých členů.

Sejde-li se mimořádně jedna sněmovna, je tím ex lege svolána i druhá.

ČLÁNEK 63.

Každá sněmovna zvolí ze svých členů předsedu a předsednictvo.

Sejde-li se parlament ve společné schůzi, jsou jeho předsedou a předsednictvem předseda a předsednictvo poslanecké sněmovny.

ČLÁNEK 64.

Obě sněmovny se prostou většinou svých členů usnášejí každá na svém jednacím řádě.

Schůze jsou veřejné; každá z obou sněmoven i parlament se mohou ve společné schůzi usnést, že se shromáždí v neveřejné schůzi.

Usnesení obou sněmoven parlamentu jsou platná jen tehdy, byla-li schválena za přítomnosti alespoň poloviny jejich členů a přijata většinou přítomných, není-li ústavou předepsána jiná většina.

Členové vlády, i když nejsou členy sněmoven, mají právo, a jsou-li o to požádáni, povinnost účastnit se schůze. Musí být slyšeni kdykoli o to požádají.

ČLÁNEK 65.

Zákon stanoví případy nevolitelnosti a neslučitelnosti s funkcí poslance nebo senátora.

Nikdo nemůže být současně členem obou sněmoven.

ČLÁNEK 66.

Každá ze sněmoven rozhoduje o ověření volby svých vlastních členů a o výše uvedených případech nevolitelnosti a neslučitelnosti.

ČLÁNEK 67.

Každý člen parlamentu zastupuje národ a vykonává své funkce bez příkazu.

ČLÁNEK 68.

Členové parlamentu nemohou být stíháni za projevy mínění a hlasování, vyjádřené při výkonu svých funkcí.

Bez souhlasu sněmovny, k níž náleží, nemůže být člen parlamentu trestně stíhán, ani zatčen ani jinak zbaven osobní svobody, ani podroben osobní či domovní prohlídce, leda že by byl přistižen při činu, na který je vzetí do vazby povinné.

Stejného souhlasu je třeba k uvěznění nebo držení člena parlamentu ve vazbě, i když jde o provedení právoplatného rozsudku.

ČLÁNEK 69.

Členové parlamentu obdrží náhradu stanovenou zákonem.

ODDÍL II.

Tvorba zákonů

ČLÁNEK 70.

Zákonodárnou činnost vykonávají kolektivně obě sněmovny.

ČLÁNEK 71.

Zákonodárná iniciativa náleží vládě, každému členu sněmoven a orgánům a institucím, jimž je přiznána ústavním zákonem.

Lid vykonává zákonodárnou iniciativu ve formě návrhu sestaveného ve články, podporovaného alespoň 50 000 voliči.

ČLÁNEK 72.

Každý návrh zákona, podaný jedné sněmovně, je projednán podle předpisů jejího jednacího řádu ve výboru a pak v samé sněmovně, jež schválí článek po článku a konečným hlasováním.

Jednací řád stanoví zkrácené řízení pro návrhy zákonů, jimž byla přiznána naléhavost.

Jednací řád může rovněž stanovit, ve kterých případech a formách je zkoumán a schválení návrhů zákona přeneseno na výbory, a to i stálé, složené s přihlédnutím k početnosti parlamentních skupin. Také v takových případech může být návrh až do okamžiku definitivního schválení odevzdán sněmovně, jestliže vláda nebo desetina členů sněmovny nebo pětina výboru žádá, aby o návrhu bylo jednáno a hlasováno v samé sněmovně, nebo aby byl návrh předložen ke konečnému schválení sněmovně k prohlášení výsledku hlasování. Jednací řád stanoví způsob zveřejňování prací výboru.

Běžný postup projednání a přímého schválení sněmovnou se vždy zachovává u návrhů zákonů ústavních a volebních a u těch, které delegují zákonodárství, opravňují k ratifikaci mezinárodních smluv nebo schvalují rozpočet a závěrečný účet.

ČLÁNEK 73.

Zákony vyhláší president republiky do měsíce po jejich schválení.

Přiznají-li sněmovny – každá z nich prostou většinou všech členů – naléhavost, je zákon vyhlášen ve lhůtě jím stanovené.

Zákony se uveřejňují ihned po vyhlášení a nabývají účinnosti patnáctého dne po uveřejnění, pokud zákony samy nestanoví jiný termín.

ČLÁNEK 74.

Dříve než vyhlásí zákon, může president republiky odůvodněným poselstvím požádat sněmovny o nové projednání.

Schválí-li sněmovny zákon opětně, musí být vyhlášen.

ČLÁNEK 75.

K rozhodnutí o úplném nebo částečném odvolání zákona nebo aktu s platností zákona, se provádí lidové referendum, žádá-li si toho 500 000 voličů nebo pět oblastních rad.

Referendum není přípustné u zákonů daňových a rozpočtových, u zákonů o amnestii a prominutí trestu a u zákonů zmocňujících k ratifikaci mezinárodních smluv.

Referenda se mohou účastnit všichni občané oprávnění volit do poslanecké sněmovny.

Návrh předložený referendu je schválen, jestliže se hlasování účastní většina oprávněných a dosáhne většiny platně odevzdaných hlasů.

Zákon stanoví způsob provádění referenda.

ČLÁNEK 76.

Výkon zákonodárné funkce může být delegován vládě jen tehdy, jsou-li určeny vědní zásady a směrnice, a to jen na omezenou dobu a na určené předměty.

ČLÁNEK 77.

Bez delegace sněmoven nemůže vláda vydávat dekrety, jež by měly platnost zákona.

Vydává-li vláda v mimořádných nutných a pilných případech na svou odpovědnost prozatímní opatření s mocí zákona, musí je téhož dne předložit sněmovnám, aby je přijaly jako zákon; sněmovny, i když jsou rozpuštěny, budou za tím účelem svolány a sejdou se do pěti dnů.

Dekrety pozbudou účinnosti od samého počátku, nejsou-li přijaty jako zákon do šedesáti dnů po vyhlášení. Sněmovny však mohou zákonem upravit právní poměry vzešlé z odmítnutých dekretů.

ČLÁNEK 78.

Sněmovny rozhodují o válečném stavu a udělují vládě potřebné plné moci.

ČLÁNEK 79.

Amnestii a prominutí trestu udílí president republiky na základě zákonného zmocnění sněmoven.

Amnestie a prominutí trestu se nemohou vztahovat na trestné činy spáchané po podání návrhu na zmocnění.

ČLÁNEK 80.

Sněmovny zmocňují zákonem k ratifikaci mezinárodních úmluv, jež jsou politické povahy nebo se týkají rozsudků či soudního řízení, nebo změn území anebo přinášejí finanční zatížení či změny zákonů.

ČLÁNEK 81.

Sněmovny každoročně schvalují rozpočet a účty, jež v obou případech předkládá vláda.

Zatímní hospodaření podle rozpočtu může být povoleno jen zákonem a pouze na období, které nepřesahuje čtyři měsíce.

Zákonem schvalujícím rozpočet nemohou být zaváděny nové daně a nové výdaje.

Každý jiný zákon, jenž přináší nové nebo vyšší výdaje, musí mít ustanovení o prostředcích k jejich úhradě.

ČLÁNEK 82.

Každá ze sněmoven může provádět vyšetřování o věcech veřejného zájmu.

Za tím účelem ustanoví ze svých členů výbor složený s přihlédnutím k počtům různých skupin. Vyšetřovací výbory provádí pátrání a vyšetřování se stejnou pravomocí a stejným omezením jako orgány soudní.

TITUL II

PRESIDENT REPUBLIKY.

ČLÁNEK 83.

Presidenta republiky volí parlament ve společné schůzi svých členů.

Volby se účastní tři delegáti z každé oblasti; delegáti volí oblastní rada tak, aby bylo zajištěno zastoupení menšin. Údobí Aosty má jediného kandidáta.

Volba presidenta republiky se koná tajným hlasováním a vyžaduje se dvouřetětinová většina shromáždění. Po třetím hlasování stačí prostá většina.

ČLÁNEK 84.

Presidentem republiky může být zvolen každý občan, který dosáhl padesáti roků a požívá práv občanských a politických.

Úřad presidenta republiky je neslučitelný s kteroukoli jinou funkcí.

Platové poměry presidenta jsou upraveny zákonem.

ČLÁNEK 85.

President republiky je volen na sedm roků.

Třicet dní před skončením presidentského období svolá předseda poslanecké sněmovny na společnou schůzi parlament a krajské delegáty k volbě nového presidenta republiky.

Jsou-li sněmovny rozpuštěny nebo do skončení zákonodárního období chybí méně než tři měsíce, koná se volba do patnácti dnů po sejítí se nových sněmoven. Pro mezidobí se prodlužuje pravomoc dosavadního presidenta.

ČLÁNEK 86.

Kdykoli je president republiky zaneprázdněn, vykonává jeho funkce předseda senátu.

Je-li president republiky trvale zaneprázdněn, zemře-li nebo odstoupí-li, ustanoví předseda poslanecké sněmovny volbu nového presidenta republiky do patnácti dnů s výhradou delší lhůty, jsou-li sněmovny rozpuštěny nebo chybí-li do ukončení jejich období méně než tři měsíce.

ČLÁNEK 87.

President republiky je hlavou státu a zastupuje jednotu národa.

Může zaslát sněmovnám poselství.

Vypisuje volby do nových sněmoven a stanoví, kdy se poprvé sejdou.

Dává souhlas, předkládá-li vláda sněmovnám ze svého podnětu návrhy zákonů.

Vyhlašuje zákony, vydává dekrety s mocí zákona, jakož i nařízení.

V případech stanovených ústavou vypisuje lidové referendum.

V případech stanovených zákonem jmenuje státní úředníky.

Pověřuje a přijímá diplomatické zástupce, ratifikuje mezinárodní úmluvy a to, je-li třeba, s předchozím zmocněním sněmoven.

Má vrchní velení branné moci, předsedá nejvyšší radě obrany ustanovené podle zákona, vyhlašuje válečný stav, o němž se usnesly sněmovny.

Předsedá nejvyšší soudcovské radě.

Může udílet milost a měnit tresty.

Uděluje vyznamenání republiky.

ČLÁNEK 88.

Po slyšení jejich předsedů může prezident republiky rozpouštět sněmovny nebo jen jednu z nich.

Tohoto práva nemůže užít v posledních šesti měsících svého období.

ČLÁNEK 89.

Akt presidenta republiky je platný jen tehdy, je-li spolupodepsán navrhujícími ministry, kteří za něj přejímají odpovědnost.

Akty, které mají platnost zákona a ostatní akty uvedené v zákoně podepisuje také předseda ministerské rady.

ČLÁNEK 90.

Prezident republiky není odpověden za činy spáchané při výkonu své funkce, s výjimkou velezrady nebo porušení ústavy.

V takových případech je na něho vznesena obžaloba společnou schůzí parlamentu, a to prostou většinou všech jeho členů.

ČLÁNEK 91.

Než se ujme svého úřadu, vykoná prezident republiky ve společné schůzi parlamentu přísahu, že bude věren republice a zachovávat ústavu.

TITUL III

VLÁDA.

ODDÍL I.

Ministerská rada

ČLÁNEK 92.

Vláda republiky se skládá z předsedy rady a ministrů, kteří dohromady tvoří ministerskou radu.

Prezident republiky jmenuje předsedu ministerské rady a na jeho návrh ministry.

ČLÁNEK 93.

Dříve než nastoupí úřad, vykonají předseda ministerské rady a ministři přísahu do rukou presidenta republiky.

ČLÁNEK 94.

Vláda musí mít důvěru obou sněmoven.

Každá ze sněmoven vyslovuje nebo odmítá důvěru hlasováním podle jmen o odůvodněném návrhu.

Do deseti dnů po svém vytvoření předstoupí vláda před obě komory a požádá je o důvěru.

Odmítnutí vládního návrhu jednou nebo oběma sněmovnami nezavazuje k podání demise.

Návrh na vyslovení nedůvěry musí být podepsán nejméně desetinou členů sněmovny a může být o něm zahájena rozprava teprve tři dny po podání.

ČLÁNEK 95.

Předseda ministerské rady řídí obecnou politiku vlády a je za ni odpověden. Udržuje jednotu politických a správních úkolů, podněcuje a koordinuje činnost ministrů.

Ministři jsou kolektivně odpovědni za akty ministerské rady a osobně za akty svých ministerstev.

Zákon upravuje uspořádání předsednictva rady a stanoví počet, pravomoc a organizaci ministerstev.

ČLÁNEK 96.

Pro trestné činy, jichž se dopustí při výkonu svého úřadu, vznáší na předsedu ministerské rady a ministry žalobu parlament ve společné schůzi.

ODDÍL II.

Veřejná správa

ČLÁNEK 97.

Veřejné úřady jsou organizovány na základě zákonného ustanovení, aby byl zajištěn dobrý chod a nestrannost správy.

V uspořádání úřadů jsou stanoveny meze příslušnosti, pravomoc a odpovědnost úředníků.

Do zaměstnání u veřejných správ se s výjimkami stanovenými zákonem přijímá prostřednictvím konkursu.

ČLÁNEK 98.

Veřejní zaměstnanci jsou ve výlučné službě státu.

Veřejní zaměstnanci, kteří jsou členy parlamentu, mohou být povyšováni jen na základě časového postupu.

Zákonem mohou být zavedena omezení pro soudce, vojáky z povolání v aktivní službě, úředníky a zřízence policejní a diplomatické i konzulární zástupce v cizině pokud jde o právo vstupovat do politických stran.

ODDÍL III.

Pomocné orgány

ČLÁNEK 99.

Národní rada hospodářství a práce se skládá z odborníků a zástupců výrobních kategorií způsobem stanoveným zákonem s ohledem na jejich význam početní i věcný.

Je poradním orgánem sněmoven a vlády pro otázky a úkoly, které jí svěřuje zákon.

Má zákonodárnou iniciativu a podle zásad a v mezích daných zákonem se může účastnit přípravy hospodářského a sociálního zákonodárství.

ČLÁNEK 100.

Státní rada je poradním orgánem správního soudnictví a orgánem soudního dozoru nad správou.

Účetní dvůr vykonává preventivní kontrolu zákonnosti vládních aktů a také následnou kontrolu hospodaření státním rozpočtem. V případech a způsobem stanoveným zákonem se účastní kontroly finančního hospodaření svazků, kterým stát pravidelně přispívá. O výsledku provedené kontroly podává zprávu přímo sněmovenám.

Zákon zajišťuje nezávislost obou institucí i jejich členů na vládě.

TITUL IV
SOUDNICTVÍ.

ODDÍL I.

Pomocné zřízení

ČLÁNEK 101.

Spravedlnost se vykonává jménem lidu.

Soudci jsou podřízeni pouze zákonu.

ČLÁNEK 102.

Soudnictví vykonávají řádní soudci, jejichž jmenování a postavení je upraveno předpisy o soudním řádu.

Nemohou být ustanovováni soudci mimořádní ani soudci zvláštní. U řádných soudních orgánů mohou být pouze vytvořena zvláštní oddělení pro určité otázky, a to i za účasti občanů mimo okruh soudcovského sboru.

Zákon stanoví případy a formy přímé účasti lidu na výkonu soudnictví.

ČLÁNEK 103.

Státní rada a ostatní orgány správního soudnictví vykonávají soudní pravomoc na ochranu zákonných zájmů ve sporech veřejné správy a ve zvláštních oborech stanovených zákonem, též na ochranu subjektivních práv.

Účetní dvůr má soudní pravomoc v oborech veřejného účetnictví a v jiných oborech stanovených zákonem.

Vojenské soudy za války mají soudní pravomoc stanovenou zákonem. V době míru vykonávají soudnictví jen pro trestné činy vojenské, spáchané příslušníky branné moci.

ČLÁNEK 104.

Soudcové tvoří autonomní stav, nezávislý na jiné moci.

Nejvyšší soudcovské radě předsedá prezident republiky.

Jejími členy ex lege jsou první předseda a generální prokurátor kasačního soudu. Další členové jsou voleni ze dvou třetin všemi žádnými soudci z příslušníků různých soudcovských kategorií a z jedné třetiny parlamentem ve společné schůzi z řádných universitních profesorů oborů právních a z advokátů činných alespoň patnáct roku.

Rada si zvolí místopředsedu ze členů určených parlamentem.

Volení členové rady setrvávají ve své funkci čtyři roky a nejsou pak hned bezprostředně znovu volitelní.

Dokud vykonávají svou funkci, nemohou být zapsáni do seznamu příslušníků povolání ani být členy parlamentu nebo oblastní rady.

ČLÁNEK 105.

Nejvyšší soudcovské radě přísluší podle předpisů soudního zřízení ustanovení, přidělování, překládání, povyšování a disciplinární opatření týkající se soudců.

ČLÁNEK 106.

Jmenování soudců se děje konkursem.

Zákon o soudním zřízení může připustit jmenování, případně volbu čestných soudců na funkce přikázané samosoudcům.

Na návrh Nejvyšší soudcovské rady mohou být povoláni k úřadu kasační rady za významné zásluhy řádní universitní profesori z oborů právních a advokáti činní alespoň patnáct let a zapsaní ve zvláštních seznamech pro vyšší soudy.

ČLÁNEK 107.

Soudcové jsou nesesaditelní. Nemohou být suspendováni ani zbaveni služby ani ustanoveni na jiné místo nebo funkci, jen v důsledku rozhodnutí Nejvyšší soudcovské rady učiněné buď z důvodů a s dodržением záruk obhajoby, stanovených soudním řádem, nebo s jejich vlastním souhlasem.

Ministr spravedlnosti může dát podnět k zavedení disciplinárního řízení.

Soudci se od sebe liší jen různými funkcemi.

Veřejná obžaloba má záruky stanovené předpisy o soudním řízení.

ČLÁNEK 108.

Předpisy o soudním zřízení a o všech soudech jsou stanoveny zákonem.

Zákon zajišťuje nezávislost soudců na zvláštních soudech, na veřejných žalobcích a na osobách, jež se podílejí na správě soudnictví.

ČLÁNEK 109.

Soudní úřad přímo disponuje soudní policií.

ČLÁNEK 110.

Bez omezení působnosti Nejvyšší soudcovské rady přísluší ministrovi spravedlnosti organizace a chod služeb vztahujících se k justici.

ODDÍL II.

Předpisy o soudnictví

ČLÁNEK 111.

Všechna soudní rozhodnutí musí být odůvodněna.

Z rozsudků a z rozhodnutí o osobní svobodě, vydaných řádnými nebo zvláštními soudními orgány, je vždy přípustné odvolání ke kasačnímu soudu pro porušení zákona. Odchyłka z tohoto předpisu je možná jen u rozsudků vojenských soudů za války.

Z rozhodnutí státní rady a účetního dvora je kasační soud přípustný jen z důvodů vyplývajících z daného rozhodnutí.

ČLÁNEK 112.

Povinností veřejné žaloby je zavést trestní řízení.

ČLÁNEK 113.

Proti aktům veřejné správy je vždy možná soudní ochrana práv a zákonných zájmů, a to před orgány řádného nebo správního soudnictví.

Taková soudní ochrana nemůže být vyloučena nebo omezena na zvláštní procesní prostředky nebo na určité kategorie aktů.

Zákon stanoví, které soudní orgány mohou rušit akty veřejné správy v případech a s účinky stanovenými tímž zákonem.

TITUL V

OBLASTI, PROVINCE, OBCE.

ČLÁNEK 114.

Republika se člení na oblasti, provincie a obce.

ČLÁNEK 115.

Oblasti jsou utvořeny jako samosprávní svazky s vlastní pravomocí a funkcemi podle zásad stanovených v ústavě.

ČLÁNEK 116.

Sicílii, Sardínii, Tridentsku-Horní Adiži, Friulsku-Julskému Benátsku a Údolí Aosty se dostává zvláštních forem a podmínek autonomie podle zvláštních statutů přijatých ústavními zákony.

ČLÁNEK 117.

Oblast vydává v těchto oborech zákonné předpisy v mezích základních zásad stanovených státními zákony, při čemž tyto předpisy nesmějí být v rozporu se zájmy národa a druhých oblastí:

uspořádání úřadů a správních svazků závislých na oblasti; obecní obvody; místní policie městská i venkovská; trhy; veřejná dobročinnost a zdravotní a nemocniční péče; živnostenské a odborné školení a školská péče; muzea a knihovny místních svazků; urbanismus; turismus a ubytovací podniky; tramvaje a automobilové linky oblastního významu; sjízdnost cest; vodovody a veřejné práce oblastního významu; plavba a přístavy na jezerech; minerální a termální vřídla; lomy a rašeliniště; myslivost; rybolov na vnitrozemských vodách; zemědělství a lesy; řemesla; ostatní obory, přikázané ústavními zákony.

Zákony republiky mohou oblasti svěřit moc vydávat předpisy k svému provádění.

ČLÁNEK 118.

Oblasti přísluší výkon správy v oborech vypočtených v předešlém článku, s výjimkou věcí významu ryze místního, jež mohou být zákonem republiky svěřeny provinciím, obcím nebo jiným místním svazkům.

Stát může zákonem delegovat oblasti výkon jiných správních funkcí.

Oblast vykonává zpravidla své právní funkce tak, že je deleguje provinciím, obcím nebo jiným místním svazkům anebo že použije jejich úřadů.

ČLÁNEK 119.

Oblasti mají finanční autonomii ve formách a mezích stanovených zákony republiky, jež ji koordinují s financemi státu, provincií a obcí.

Oblastem přísluší vlastní daně a podíly z daní státních, a to podle potřeb, jež mají oblasti, aby mohly plnit své normální funkce.

Za tím účelem, zvláště pak k povznesení jihu a ostrovů, přikazuje stát zákonem jednotlivým oblastem zvláštní příspěvky.

Oblast má zvláštní majetek v mezích možností stanovených zákony republiky.

ČLÁNEK 120.

Oblast nemůže zavádět dovozní, vývozní nebo přepravní cla mezi jednotlivými oblastmi.

Nemůže činit opatření, jež by jakkoli bránila volnému pohybu osob a věcí mezi oblastmi. Nemůže omezovat právo občanů vykonávat kdekoli na státním území povolání, zaměstnání nebo práci.

ČLÁNEK 121.

Orgány oblasti jsou oblastní rada, výbor a jeho předseda.

Oblastní rada vykonává moc zákonodárnou a nařizovací, jež přísluší oblasti, i ostatní funkce svěřené jí ústavou a zákony. Může sněmovnám podávat návrhy zákonů.

Oblastní výbor je výkonným orgánem oblasti.

Předseda výboru zastupuje oblast; vyhláší oblastní zákony a nařízení; vede správu svěřenou oblastí státem, řídí se směrnicemi ústřední vlády.

ČLÁNEK 122.

Volební soustavu, počet členů oblastní rady, případy nevolitelnosti a neslučitelnosti stanoví zákon republiky.

Nikdo nemůže být zároveň členem oblastní rady a jedné ze sněmoven parlamentu nebo jiné oblastní rady.

Rada zvolí ze sebe předsedu a předsednictvo pro své práce.

Členové oblastní rady nemohou být vzati k odpovědnosti za projevy mínění a hlasování, vyjádřené při výkonu funkce.

Předsedu a členy výboru volí oblastní rada ze svých členů.

ČLÁNEK 123.

Každá oblast má statut, který stanoví v souhlase s ústavou a zákony republiky předpisy o vnitřní organizaci oblasti. Statut upravuje výkon práva iniciativy a referenda o zákonech a správních opatřeních oblastí a dále vyhlášení oblastních zákonů a nařízení.

O statutu se usnáší oblastní rada prostou většinou svých členů; statut se schvaluje zákonem republiky.

ČLÁNEK 124.

Komisař vlády, sídlící v hlavním městě oblasti, má vrchní dozor nad správou vykonávanou státem a koordinuje ji se správou vykonávanou oblastí.

ČLÁNEK 125.

Kontrolu zákonnosti správních aktů oblasti vykonává decentralizovaně orgán státu způsobem a v mezích stanovených zákonem republiky. V určitých případech může zákon připustit věcnou kontrolu s tím, že oblastní rada na odůvodněnou žádost přezkoumá své rozhodnutí.

V oblastech jsou zřízeny orgány správního soudnictví prvého stupně, a to podle zřízení daného zákonem republiky. Mohou být zřizovány sekce se sídlem mimo hlavní město oblasti.

ČLÁNEK 126.

Oblastní rada může být rozpuštěna, vydá-li akty odporující ústavě nebo dopustí-li se hrubého porušení zákona nebo nevyhoví-li vyzvání vlády, aby nahradila výbor nebo předsedu, kteří vydali podobné akty nebo se dopustili podobných porušení.

Může být také rozpuštěna, není-li pro odstoupení členů nebo pro nemožnost vytvořit většinu schopna pracovat.

Rovněž může být rozpuštěna z důvodu státní bezpečnosti.

Rozpuštění se provede odůvodněným dekretem presidenta republiky, vydaným po slyšení komise poslanců a senátorů, jež je ustavena pro otázky oblastí pro případy stanovené zákonem republiky.

Rozpuštěním dekretem je jmenována komise, složená ze tří občanů volitelných do oblastní rady, jež vypíše do tří měsíců volby a provádí běžnou správu příslušející výboru a činí neodkladná opatření, aby je pak předložila ke schválení nové radě.

ČLÁNEK 127.

Každý zákon schválený oblastní radou se sdělí komisaři, který - s výhradou námitek ze strany vlády - jej musí do 30 dnů po tomto sdělení podepsat.

Zákon je vyhlášen do deseti dnů po podepsání a nabývá účinnosti nejméně patnáct dnů po uveřejnění. Prohlásí-li oblastní rada zákon za pilný a vláda republiky souhlasí, uvedené lhůty na vyhlášení a počátek účinnosti neplatí.

Má-li vláda republiky za to, že zákon schválený oblastní radou překračuje působnost oblasti nebo je v rozporu s národními zájmy nebo se zájmy druhých oblastí, vrátí jej oblastní radě ve lhůtě, určené pro podepsání.

Schválí-li oblastní rada zákon znovu, a to prostou většinou svých členů, může vláda republiky do patnácti dnů po sdělení předložit otázku zákonnosti k rozhodnutí ústavnímu soudu nebo obsah zákona, je-li sporný, oběma sněmovnám. Při pochybnostech o příslušnosti rozhodne soud.

ČLÁNEK 128.

Provincie a obce jsou rovněž obvody decentralizované správy státní a oblastní.

ČLÁNEK 129.

Obvody provincií mohou být dále děleny v okrsky s působností výlučně správní, a to pro další decentralizaci.

ČLÁNEK 130.

Orgán oblasti, utvořených způsobem stanoveným zákonem republiky, vykonává, a to také v decentralizované formě, kontrolu zákonnosti aktů provincií, obcí a ostatních místních svazků.

V případech stanovených zákonem může být prováděna věcná kontrola ve formě odůvodněné žádosti adresované rozhodujícím svazkům, aby přezkoušely své rozhodnutí.

ČLÁNEK 131.

Jsou utvořeny tyto oblasti: Piemont, Údolí Aosty, Lombardie, Tridentsko-Horní Adiže, Benátsko, Friulsko-Julské Benátsko, Ligurie, Emilie-Romagna, Toskánsko, Umbrie, Marche, Lazio, Abruzzo, Molise, Campanie, Puglia, Basilicata, Calabria, Sicílie, Sardinie.

ČLÁNEK 132.

Ústavním zákonem mohou být po slyšení oblastních rad existující oblasti sloučovány nebo tvořeny oblasti nové s nejméně miliónem obyvatelů, žádá-li za to tolik obecních rad, které zastupují nejméně třetinu interesovaného obyvatelstva a návrh je schválen referendem většinou tohoto obyvatelstva.

Po slyšení oblastních rad může být referendem a zákonem republiky připuštěno, aby obce a provincie, jež za to žádají, byly odloučeny od oblasti jedné a připojeny k oblasti druhé.

ČLÁNEK 133.

Změny hranic provincií a utvoření nových provincií v rámci oblasti se provádí zákonem republiky, a to k podnětu obcí a po slyšení oblasti.

Oblast může po slyšení interesovaného obyvatelstva zřizovat ve svém obvodu nové obce a měnit jejich hranice a jména.

TITUL VI
ÚSTAVNÍ ZÁRUKY.

ODDÍL I.

Ústavní soud

ČLÁNEK 134.

Ústavní soud rozhoduje:

ve sporech o ústavnost zákonů a aktů s mocí zákona, vydaných státem a oblastmi; o sporech o příslušnosti mezi orgány státní moci, mezi státem a oblastmi a mezi oblastmi; o obžalobě podané podle předpisů ústavy na presidenta republiky a ministry.

ČLÁNEK 135.

Ústavní soud se skládá z 15 členů, jmenovaných z jedné třetiny presidentem republiky, z jedné třetiny parlamentem ve společné schůzi a z jedné třetiny nejvyššími řádnými a správní soudy.

Soudcové ústavního soudu se vybírají ze soudců – a to i na odpočinku – vyšších řádných a správních soudů, z řádných universitních profesorů a z advokátů, kteří byli činní alespoň 20 roků.

Soud si zvolí ze svých členů předsedu.

Soudcové jsou jmenováni na dvanáct roků, složení soudu se obnovuje po částech podle ustanovení zákona; soudci nemohou být opětně voleni v období bezprostředně následujícím.

Funkce člena ústavního soudu je neslučitelná s funkcí člena parlamentu nebo oblastní rady, s výjimkou povolání advokáta a se všemi funkcemi a úřady stanovenými zákonem.

Při projednávání obžaloby presidenta republiky a ministrů působí kromě řádných soudců ještě 16 členů, volených na počátku každého zákonodárného období parlamentem ve společné schůzi z občanů, kteří vyhovují podmínkám volitelnosti za senátora.

ČLÁNEK 136.

Prohlásí-li ústavní soud, že předpis zákona nebo aktu s mocí zákona je neústavní, pozbývá předpis účinnosti v den, který následuje po vyhlášení rozhodnutí.

Rozhodnutí ústavního soudu se sdělí sněmovnám a příslušným oblastním radám, aby se postaraly o ústavní formu, pokud to ještě považují za potřebné.

ČLÁNEK 137.

Ústavní zákon stanoví podmínky, formy i lhůty k podání návrhů ve sporech o ústavnost, jakož i záruky nezávislosti soudců ústavního soudu.

Obyčejným zákonem jsou stanoveny další předpisy potřebné k ustanovení a činnosti ústavního soudu.

Proti rozhodnutí ústavního soudu není přípustný opravný prostředek.

ODDÍL II.

Změna ústavy – Ústavní zákony

ČLÁNEK 138.

Zákony o změně ústavy a ostatní ústavní zákony přijímají obě sněmovny dvěma postupnými usneseními v časovém období nejméně tří měsíců; v druhém hlasování se schvalují prostou většinou všech členů každé sněmovny.

Tyto zákony se předkládají lidovému hlasování, požádá-li o to do tří měsíců po vyhlášení pětina členů některé sněmovny nebo 50 000 voličů nebo pět oblastních rad. Zákon předložený lidovému hlasování je vyhlášen jen tehdy, byl-li schválen většinou platných hlasů.

Lidové hlasování se nekoná, byl-li zákon ve druhém hlasování přijat v obou sněmovnách většinou dvou třetin všech jejich členů.

ČLÁNEK 139.

Republikánská forma nemůže být předmětem ústavní změny.